

MARATONSKA UTRKA u New Yorku

grabežljivci (npr. medvjedi, vukovi, lisice). Kao m. mogu poslužiti i žive životinje (golub u kletki, janje, patka na vodi vezana za nogu). M. može biti i umjetno izrađen; [2] sp. ribolov: primamljuje ribe na ugriz i uzimanje udice. Ima ih prirodnih i umjetnih. Prirodni m. upotrebljavaju se u lovu »na mjestu« i u lovu potezanjem. Koriste se životinjski m. (crvi, insekti, male ribe ili tzv. kederi, životinjski otpaci i sl.) i biljni m. (sjemenke, tijesto, voće i sl.). Umjetni m.

P. MANOJLOVIĆ

dijele se na varalice i mušice. Varalice za lov potezanjem: žlice (žličastog blinkera) i ribice; razlikuju se leptirice (meps), torpeda, glavinjajuće varalice, lelujave varalice ili voblere, imitacija ribica i drugih životinja. Umjetne mušice na udici oponašaju oblik i boje insekata ili ribica, izrađuju se od raznobojnog konca i perja ptica. Mušica ima: krilatih i beskrilatih; krilate mogu biti nadvodne (suhe) ili podvodne (moke) i šarenke (sjajne); beskrilne su nadvodne ili podvodne ili palmeri (imitacija bumbara), celuloidni, gumeni ili plastični kukci. Nazivaju se po insektu koji imitiraju (rumenka, glogovka). M. imaju posebno ime (kočijaš, aleksandra). M. se odabiru prema vrsti vode, dobu dana, vremenu, godišnjem dobu i vrsti ribe koja se želi loviti.

mambo bolero → *rumba*

Manaki, Milton (1880–1964), prvi sp. foto-reporter i filmski snimatelj na Balkanu; živio u Bitolju; otkrio je prve nogometne, biciklističke i druge sp. priredbe i manifestacije.

Mandić, Oleg (1906–79), dr. pravnih nauka, redovni prof. na Pravnom fakultetu u Zagrebu; dugogodišnji funkcionar Teniskog saveza Hrvatske i Teniskog saveza Jugoslavije; bio je savezni kapetan reprezentacije Jugoslavije za Davis Cup i vrhovni sudac na utakmicama za Davis Cup. Dobitnik Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1961).

Mandić, Štefan (1813–80), prvi učitelj tjel. odgoja u Ljubljani. God. 1851/52 predaje u gimnaziji, a istovremeno otvara i vlastitu gimnastičku školu (1863 preuzelo ju je novoosn. Telovadno društvo Južni sokol). God. 1868 sudjelovao u osposobljavanju učitelja za nastavu tjel. odgoja ljubljanskih škola; predavao je u realci.

Mandukić, Smiljana (1908), nastavnica gimnastike, koreografkinja. Prva voditeljica jutarnje gimnastike za djecu i odrasle u emisijama Radio-Beograda (1931–40). Do 1965 bila je nastavnica ritmike u vlastitoj školi za ritmičku gimnastiku, zatim u Muzičkoj akademiji, Visokoj školi za filmsku umjetnost i Gradskom baletnom tečaju u Beogradu.

maneške aktivnosti, konjički sport: školski likovi i ostale aktivnosti koje se izvode u jahanju u manežu; to su: mali krug, na-desno (nalijevo) nazad, osmica, serpentina, okretanje, okretanje na prednjem (stražnjem) trupu, prijelaz iz jedne brzine u drugu, promjena, ojačavanje i skraćivanje tempa, zaustavljanje i stajanje, veliki krug, odstupanje i primanje.

manevar (franc.). šah: cjelina sastavljena od dva ili više poteza radi osvajanja protivničkih figura ili poboljšanja položaja vlastitih.

manevarski igrač → *vezni igrač*

manež (franc. manège), konjički sport: pokriveni, ograđeni ili otvoreni pravokutni prostor u kojem se obavlja obuka jahanja, dresura, natjecanje u dresuri i dresurna vožnja. Veličina ovisi od svrhe: m. za međ. natjecanja u dresuri je 20 m × 60 m, a za dresurnu vožnju 40 m × 100 m.

Manger, Josef (1913), njem. reprezentativac u dizanju utega; prvi na OI 1936; prvi na PS 1937 i 1938; prvi na PE 1935 (sve u teškoj kategoriji). Najbolji rezultat 435 kg (1939); postigao 14 SR.

Mangiarotti, Eduardo (1919), tal. reprezentativac u mačevanju; pobjednik na 4 OI: 1936 u borbi mačem (ekipno); 1952 u borbi mačem (pojedinačno i ekipno); 1956 u borbi floretom i mačem (ekipno) i 1960 u borbi mačem (ekipno).

Manita pećina, podzemni prostor iznad kanjona Velike Paklenice u juž. Velebitu; djelomično je uređena za posjet turista.

Mannlicher Schönaauer, lovački karabin (rišarica) s bešumnim cilindričnim zatvaračem; spremnik (magazin) sadrži 5 metaka; otvaranjem zatvarača izbacuje se ispaljeni metak, a zatvaranjem ubacuje novi metak u ležište cijevi te ujedno napinje sistem palje-nja.

Manojlović, Predrag (1951), dipl. ekonomist; reprezentativac u vaterpolu sa 264 nastupa, član PK Jadran i POŠK (Split), VK Crvena zvezda i JVK Partizan (Beograd), zaslužni sportaš Jugoslavije. Sudjelovao na PS 1973 u Beogradu (III mjesto), 1975 u Caliju (XIII) i 1978 u zap. Berlinu (III); na PE 1974 u Beču (III) i 1977 u Jönköpingu (II), te na OI 1976 u Montrealu (V) i 1980 u Moskvi (II).

manriki gusari, [a] jap. oružje, metalni laticac dug oko 1 m, s metalnim utezima, raznih oblika, na svakom od njegovih krajeva. Kao oružje (sa i bez drške) upotrebljavalo se u mnogim dijelovima svijeta; [b] jap. vještina rukovanja ovim oružjem koja se očuvala samo u Japanu. Vježba se u okviru okuboda u klubovima; izvan Japana često se vježba uz karate.

mansuba, šah: naziv za studije i probleme u šatrandžu.

mantinela (franc. mantinelle), bilijar: oko 37 mm vis. ograda kojom su oivičene strane bilijarskog stola; optočena je elastičnom gumenom vrpcom i presvučena čvrsto napetim zelenim suknom.

mantrin, šah: figura savjetnika u čaturangi. preteča današnje dame; kretala se samo za jedno polje po diagonalni.

Mäntyranta, Eero (1937), fin. reprezentativac u nord. disciplinama skijanja; prvi na OI 1960 sa štafetom 4 × 10 km; 1964 na 15 i 30 km te sa štafetom 4 × 10 km; treći na OI 1968 na 30 km i sa štafetom 4 × 10 km; prvi na PS 1962 i 1968 na 30 km.

manjlic (menjka), sp. ribolov: slatkovodna riba iz porodice bakalara. Glava mu je sploštena, a na podbratku mu visi jedan brk. Po leđima je zelenkast ili tamnosiv, a trbuh je bjelkastosiv. Koža mu je debela i sluzava; svežder. Živi u čistim vodama s pjeskovitim dnom, kod nas u dunavskom slivu. Obično je težak do 2 kg. Dobro se lovi u zimskim mjesecima; mamci su ribica, crv, žaba i glista.

Maracaña, stadion u Rio de Janeiru (Brazil); projektanti P. Bernardos Bastos i A. Dias Carneiro. Do sada najveći stadion na svijetu, građen 1950–60, prvenstveno za nogometne utakmice, a služi i za druge veće sp. priredbe. Eliptična je oblika s gledalištem na 2 kata koje je djelomično natkriveno; može

MARACAÑA

